

Stadscarillon Almelo

Geschiedenis van de luidklokken en carillon in de St.-Georgiustoren

In de toren, die in 1839 op de oude kerk op het oude St.-Georgiuskerkje is geplaatst, hingen twee klokken.

Bij de bouw van de huidige St.-Georgiusbasiliek in 1902 werd het zogenoemde Mariaklokje als anglusklokje in de vieringtoren geplaatst. De Georgiusklok werd op de toenmalige R.K. begraafplaats in gebruik genomen. In 1943 vordeden de Nazi's de Georgiusklok van de begraafplaats. Het anglusklokje overleefde de oorlog en werd in 1951 het luidklokje op de begraafplaats.

Pas in 2015 werd de plaats van dit klokje ingenomen door het luidklokje van de voormalige St.- Pauluskerk die in 2014 aan de eredienst werd onttrokken.

(Zie foto. Tekst: Th.Hogen Amsterdam n° 4535 1933)

Op 15 augustus 1902 vierde deken F.H.A.Reigers zijn gouden priesterfeest. En werd hem een uurwerk aangeboden. Van die schenking bleef geld over. De deken zelf (Fl. 600,-) en het kerkbestuur verhoogden dit bedrag om bij Petit & Fritsen te

Aarle-Rixtel een luidklok te bestellen deze klok woog 1496 kg. Op 19 december 1902 werd deze klok, die met het spoor was getransporteerd, door deken G.Thyert uit Oldenzaal en de kapelaans Reinders en Akkermans gewijd. De klok werd toegewijd aan St.-Georgius [GEORGIUS VOCOR] en had het opschrift dat zij geschonken was ter gelegenheid van het gouden priesterfeest. In 1926 werd deze klok gerestaureerd en als C1 aan het carillon toegevoegd. Met kerstmis werden de parochianen voor het eerst met deze klok naar de nachtmis in de nieuwe St.-Georgiuskerk geroepen. In de jaren daarna schonk de firma ten Bos nog twee klokken. Deken van der Waarden vond dat de klokken niet harmonieerden. In 1917 besluit het kerkbestuur de twee jongste luidklokken te verkopen (tijdens de WO I was de koperprijs hoog), met de bedoeling later in normale omstandigheden weer twee goed harmoniërende luidklokken aan te schaffen. De nieuwe klokken werden op 30 april 1920 naar Nederland getransporteerd. Op beide klokken stond in gotische letters de namen van de Engelse gieters en een medaillon.

De klok HENRICA VOCOR van 849 kg toonhoogte F1 verwees naar Henricae Mariae Klein Heerenbrink. De klok JOHANNES VOCOR van 680 kg toonhoogte G1 memoreerde J.ten Bos. Beide klokken zijn op 6 maart 1943 afgevoerd en in 1945 niet teruggekomen.

Het echtpaar ten Bos-Verweyen vierde in 1925 hun zilveren huwelijksjubileum en boden bij die gelegenheid de parochie een beiaard bestaande uit 36 klokken aan. Deze werd door de firma Gillet & Johnston te Croydon (G.B.) gegoten. Een van de grootste klokken had als opschrift: *Ter blijde viering van hun zilveren huwelijksfeest hebben de echtelieden Johannes Lucas ten Bos en Elisabeth Verheyden, uit dankbaarheid jegens God, aan de parochiekerk van St. Georgius te Almelo dit klokkenspel geschonken den 21sten van Oogstmaand in het jubeljaar 1925 Xs PrinCeps PaCis CVstoDiat CIVitateM [Christus, de Vorst van de Vrede, bescherm de stad] (de hoofdletters geven bij optelling het jaartal 1925)* Alle beiaardklokken droegen een nummer, sommigen ook de naam van de kinderen en bij de familie populaire heiligen. Op 3-3-1926 werden de klokken vanuit Engeland verscheept en op 15 maart kwamen ze per schip in Almelo aan. De ingebruikname was op 24 mei 1926, 2^e Pinksterdag, tijdens de 8^e Twentse katholiekendag. Bij de inval van de Duitsers in mei 1940 werd de beiaard stil gezet, maar deken van der Waarden miste de klokkenzang en liet de beiaardier Nico Bruyn het carillon weer in werking zetten. Tevens verzocht hij de beiaardier om voor elk half uur een vaderlandslievend liedje te versteken. In maart 1943 vorderden de Duitsers 28 van de 38 klokken. Na 1945 heeft het veel moeite gekost het carillon weer compleet te krijgen.

Financiële acties waarbij burgemeester mr.J.M.Ravesloot en deken G.L.Veeger een belangrijke rol speelden leidden ertoe dat in 1951 het carillon 39 klokken telde. Een deel werd bekostigd uit de herstelbetaling van Fl.14.400,- die door het rijk beschikbaar werd gesteld. De oude niet geroofde klokken brachten Fl.30.000,- op en particulieren en bedrijven brachten Fl.22.000,- bijeen. In 1963 werd een nieuwe speeltafel aangeschaft en tevens werd het carillon met nog eens 8 klokken uitgebreid tot 47 klokken. Na het vertrek van Nico Bruyn op 89 jarige leeftijd als beiaardier raakte het carillon in verval. Dit werd mede veroorzaakt door een blikseminslag op 22-9-1974. Alleen ingrijpende maatregelen konden het klokkenspel nog redden. Het herstel en het onderhoud gingen de draagkracht van de parochie te boven. Het kerkbestuur droeg de toren en het carillon over aan de gemeente Almelo. De *Stichting Vrienden van het Stadscarillon* werd opgericht met als voorzitter de doopsgezinde predikant ds.J.Wieringa. Met de actie *Twee ton voor het carillon* werd door bedrijven en particulieren geld bijeengebracht. Op 4 juni 1982 kon het door de firma Eijsbouts gerestaureerde carillon weer in gebruik worden genomen. In 2000 werd nog een 48^e klok toegevoegd de zogenaamde Es-klok. De beiaard wordt wekelijks bespeeld door Frans Haagen. Tweemaal per jaar steekt hij nieuwe melodieën op de automatische speeltrommel . Om regelmatig de mooie klanken van dit carillon over de stad Almelo te kunnen uitstrooien heeft de stichting sponsoren nodig. Door middel van een jaarlijkse donatie (bedrag bepaalt u zelf) wordt u vriend(in) van het Stadscarillon Almelo. U kunt zich aanmelden via : www.stadscarillonalmelo.nl

1980 het zwaar vervuilde carillon

Het carillon bestaat uit 48 klokken t.w.:

<i>Aantal</i>	<i>Fabrikant</i>	<i>Plaatsing</i>
26	Petit & Fritsen	1950
8	Petit & Fritsen	1963
13	Eijsbouts	1980
1	Eijsbouts	2000

